Contractul de credit între a fi sau a nu fi titlu executoriu.
Back to the future?

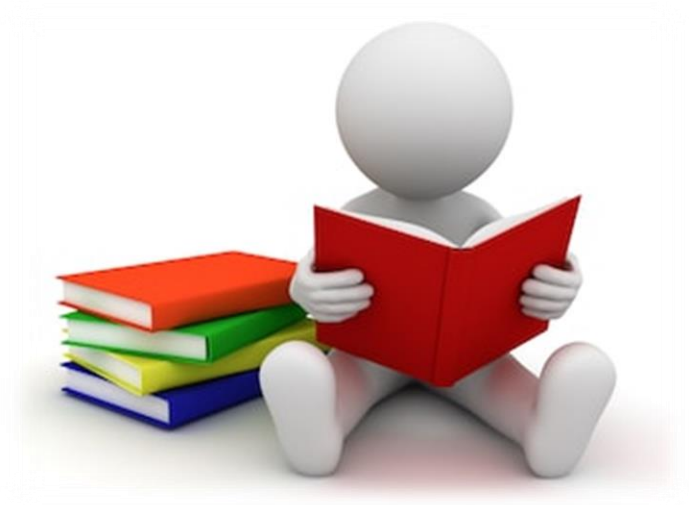
Colocviile juridice ale Băncii Naționale a României
– ediția a XXI-a

Metamorfoze în dreptul bancar: trecut, prezent, viitor…

BRD
GROUPE SOCIETE GENERALE

„(...) activitatea bancară, deși se realizează de persoane juridice de drept privat, prezintă un incontestabil interes public. Or, realizarea acestui interes public impune garantarea creditului acordat de către bănci printr-o dispoziție a legii, în sensul ca actul juridic prin care împrumutul a fost convenit să aibă și caracter de titlu executoriu, spre a fi folosit, ca atare, în cadrul unei proceduri suple, simplificate, pentru recuperarea sumelor împrumutate de la debitorii de rea-credință care ar refuza să le restituie la termenele scadente.”

Decizia ICCJ nr. 13/2006 privind examinarea recursului în interesul legii, referitor la aplicarea dispozițiilor art. 79 alin. 2 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, în cazul contractelor de credit bancar.

Legea nr. 33/1991 privind activitatea bancara

Articolul 21

Toate operaţiunile de credit şi garanţie ale societăţilor bancare vor trebui consemnate în documente contractuale din care să rezulte clar toţi termenii şi toate condiţiile respectivelor tranzacţii. Copiile acestor documente vor trebui păstrate de către societăţile bancare şi puse la dispoziţia personalului autorizat al Băncii Naţionale a României, la cererea acestuia.

Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancara

Articolul 79

Toate operaţiunile de credit şi garanţie ale băncilor trebuie consemnate în documente contractuale din care să rezulte clar toţi termenii şi toate condiţiile respectivelor tranzacţii. Aceste documente trebuie păstrate de bănci şi puse la dispoziţie personalului autorizat al Băncii Naţionale a României, la cererea acestuia. Contractele de credit bancar, precum şi garanţiile reale şi personale, constituite în scopul garantării creditului bancar, constituie **titluri executorii.** (…)

Articolul 80

Dispoziţiile art. 79 alin. 1 se aplică în cazul tuturor operaţiunilor şi tranzacţiilor băncii**.** (...)

Contractul de credit – Prezent

Ordonanta Guvernului nr. 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului

Art. 120

Contractele de credit, inclusiv contractele de garanţie reală sau personală, încheiate de o instituţie de credit constituie **titluri executorii**.

Procedura prealabila punerii in executare a contrcatului de credit conform Codului de procedura civila

Art. 632

1) Executarea silită se poate efectua numai în temeiul unui titlu executoriu.

(2) Constituie titluri executorii hotărârile executorii prevăzute la art. 633, hotărârile cu executare provizorie, hotărârile definitive, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri care, potrivit legii, pot fi puse în executare.

Art. 666

(1) În termen de maximum 3 zile de la înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, în copie certificată de el pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea prevăzută la art. 665 alin. (1) și dovada achitării taxei judiciare de timbru.

(2) Cererea de încuviințare a executării silite se soluționează în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia la instanță, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 48 de ore, iar motivarea încheierii se face în cel mult 7 zile de la pronunțare. Încheierea se comunică din oficiu, de îndată, executorului judecătoresc, precum și creditorului.

Contractul de credit - Cum nu o sa mai fie

Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr. 43/1997 pentru intocmirea bilantului contabil special si regularizarea unor credite si dobanzi clasificate in categoria “pierdere” la Banca Agricola SA

Articolul 5

Contractele de credit încheiate între Banca Agricolă - S.A. şi imprumutatii săi pentru creditele şi dobânzile ce intra sub incidenţa prevederilor prezentei ordonanţe de urgenţă constituie **titluri executorii**.

Contractul de credit – de lege ferenda

Propunere inregistrata la Camera Deputatilor cu nr. PL-x 164/2018, adoptata de Senat la 26.03.2018

- Articolul II

  La articolul 120 din Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr. 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea 1, nr. 1027 din 27 decembrie 2006, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 227/2007, cu modificarile si completarile ulterioare, dupa alineatul (1) se introduc doua noi alienate, alin. (2) si (3), cu urmatorul cuprins:

  “(2) Dispozitiile alin. (1) nu se aplica in situatia contractelor incheiate cu consumatorii.

  (3) In cazul in care in contractul dintre parti sunt prevazute penalitati de intarziere, dobanzi sau alte obligatii de plata accesorii, aceste daune-interese nu vor putea depasi 50% din suma reprezentand ratele restante la data rezilierii”

Argumente privind eliminiarea caracterului executoriu al contractului de credit

Expunerea de motive a propunerii legislative inregistrata la Camera Deputatilor cu nr. PL-x 164/2018

- forta economica, juridica, si tehnica disproportionat de mare a profesionistilor leasingului si creditului, in raport cu debitorul, eufemistic denumit “partenerul lor contractual”
- conduita abuziva a unora dintre partile contractante
- masura impusa in lumina hotararii pronuntate de Curtea de Justitie a Uniunii Europene in cauza Mohamed Aziz, C-145/11, in care instanta a subliniat ca Directiva 93/13 impune necesitatea verificarii de catre instante, chiar si din oficiu a caracterului abuziv al unor clauze contractuale
- verificarea titlului cu ocazia investirii cu formula executorie a contractelor este formala, fara sa se analizeze valabilitatea titlului
- verificarea valabilitatii titlului in procedura contestatiei la executare reprezinta o incalcare a principiului efectivitatii
- taxa de timbru; cautiune impusa de masura suspendarii

Qui dicit uno, negat de altero

Argumente in sustinerea propunerii legislative

- ✓ contracte de credit standardizate
- ✓ produse bancare nepersonalizate, redusa disponibilitate la negociere din partea institutiilor de credit
- ✓ numar relativ de ridicat de litigii avand ca obiect clauzele abuzive
- ✓ dezechilibru de „forte” in privinta instrumentelor procedurale aflate la indemana creditorilor, respectiv debitorilor in procedurile de executare silita

Argumente impotriva propunerii legislative

- ✓ legislatie bogata si profund atenta atenta drepturile consumatorilor, in toate fazele relatiei acestora cu banca – publicitate, etapa pecontractuala, redactare si formatare contract de credit, reguli impuse privind costurile, drepturi de retragere, DAE, drepturi in etapa pre-contencios
- ✓ jurisprudenta matura
- ✓ instrumente diverse aflate la indemana debitorilor nemultumiti de relatia contractuala cu banca, inclusiv scutite de plata taxei de timbru – actiunile intemeiate pe Legea nr. 93/2000 privind clauzele abuzive incheiate intre profesionisti si consumatori

Propunerea legislativa din perspectiva Codului Civil

Caracterul de titlu executoriu este conferit de legiuitor nu doar profesionistilor in materia leasingului si a creditului, cu dedicatie; contractele aferente imprumutului de folosinta si imprumutului de consumatie constituie titluei executorii, in anumite conditii prevazute de lege – art. 2.157 si art. 2.165 Cod civil

Contractele de ipoteca valabil incheiate sunt, in conditiile legii, titluri executorii – art. 2.431 Cod civil; „*executarea silita a unei creante garantate printr-un contract de ipoteca valabil incheiat, ce constituie titlu executoriu este posibila chiar daca dreptul de creanta insusi nu este constatat printr-un inscris care sa constituie, potrivit dispozitiilor legale, titlu executoriu*” - Decizia ICCJ nr.60/2017

Imagine de ansamblu

Propunere legislativa din perspectiva legislatiei speciale in materia protectiei consumatorilor; acte normative in vigoare

- OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori;
- OUG nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum si pentru modificarea si completarea OUG nr. 50/2010;
- Lege nr. 193/2010 privind clauzele abuzive incheiate intre profesionisti si consumatori;
- OG nr. 21/1992 privind protectia consumatorilor;
- OG nr. 34/2014 privind drepturile consumatorilor in cadrul contractelor incheiate cu profesionistii, precum si pentru modificarea si completarea unor acte normative

Propunere legislativa din perspectiva legislatiei statelor UE

Desi caracterul de titlu executoriu al contractului de credit nu este larg răspândit, mijloacele altenative oferite de state institutiilor bancate asigura randamentul corespunzator recuperarii creanțelor bancare:

- procedura ordonantei de plata in format electronic pentru creditele negarantate – Croatia
- executarea creditelor cu garantii imobiliare fara a fi necesara parcurgerea unei proceduri judiciare, respectiv obtinerea unei hotarari judecatoresti – Grecia
- procedura acelerata de valorificare credite cu ioteca imobiliara prin intermediul notarului public – Luxemburg
- termene scurte (maxim 5-6 luni pana la obtinerea unui titlu executoriu) si procedure diverse - Polonia
- executare silita pe baza dovezii inscrierii contrcatului de credit la birou de credite si a notificarilor adresate debitorului de catre banca - Marea Britanie

Efecte directe

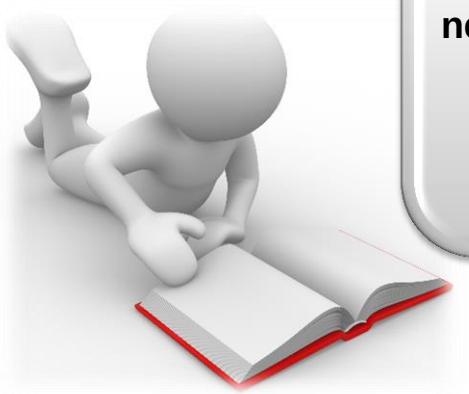
Cresterea numarului de litigii, proportional cu rata creditelor neperformante *

- Conform datelor publicate de BNR - Centrala Riscurilor de Credit, numarul total de credite acordate persoanelor fizice in apr. 2018 era de 1.887.642;
- Conform Raportului asupra stabilitatii financiare nr. 1/2018 al BNR, rata de neperformanta la nivelul sectorului populatiei este de 5,3% in martie 2018

=> probabilitatea unui numar de cel putin 100.000 litigii nou promovate in vederea recunoasterii caracterului de titlu executoriu al contractului de credit

Cresterea cheltuielilor de recuperare a creditelor neperformante cu impact direct in bugetul clientului

- Taxele de timbu, onoraiile expertilor si avocatiilor se vor adauga cheltuielilor pecepute in procesul de executare silita

**) Din aprilie 2015, definiția utilizată a ratei de neperformanță este cea elaborată de Autoritatea Bancară Europeană. Conform acestei definiții, creditele neperformante sunt creditele cu restanțe mai mari de 90 de zile și/sau creditele în cazul cărora este improbabil ca debitorul să-și îndeplinească integral obligațiile de plată*

Efecte indirecte

Cresterea cheltuielilor de recuperare a creditelor neperformante cu impact indirect in bugetul clientului

- cresterea aparatului administrativ angajat in recuperarea creditelor neperformante la nivelul institutiilor de credit
- cresterea cheltuielilor aferente pocedurilor judiciare la nivelul instantelor de judecata, atat din perspectiva structurii de personal, cat si in privinta bugetului dedicat necesarului logistic

Diminuarea gradului de recuperare a creantelor neperfomante

- extinderea perioadei de timp necesare finalizarii procedurilor de recuperare produce un efect invers propotional in privinta sanselor de incasare in contul creantelor neperformante
- masura se adauga unui alte modificari legislative cu impact in vanzarile de portofolii de credite neperformante, resepctiv limitarea deductibilităţii fiscale a cheltuielilor din cesiunea acestor creanţele

Back to the future?

Trecut

~~**Titlu executoriu**~~

Prezent

Contractul de credit – titlu executoriu

Viitor

~~**Titlu executoriu**~~

